EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

23. september 2004 *

Kohtuasjas C-150/03 P,

mille esemeks on Euroopa Ühenduste Kohtu põhikirja artikli 56 alusel esitatud apellatsioonkaebus,

esitatud 31. märtsil 2003,

Chantal Hectors, elukoht Mont-sur-Rolle (Šveits), esindajad: G. Vandersanden ja L. Levi, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

apellatsioonkaebuse esitaja,

teine menetlusosaline:

Euroopa Parlament, esindajad: H. Von Hertzen ja J. F. de Wachter, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja Esimese Astme Kohtus,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans, kohtunikud C. Gulmann, J.-P. Puissochet (ettekandja), J. N. Cunha Rodrigues ja N. Colneric,

kohtujurist: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kohtusekretär: vanemametnik M. Mugica Arzamendi,

arvestades kirjalikus menetluses ja 11. veebruari 2004. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades poolte esitatud kirjalikke märkusi,

olles 11. märtsi 2004. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Chantal Hectors palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 23. jaanuari 2003. aasta otsuse T-181/01: Chantal Hectors *v.* parlament, EKL AT 2003, lk I-A-19 ja II-103 (edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus"), millega jäeti rahuldamata tema hagi, milles ta palub esiteks tühistada teenistuslepingute sõlmimiseks pädeva asutuse (edaspidi „lepinguid sõlmiv asutus") otsused,

millega nimetati B. hollandi keele administraatoriks Euroopa Parlamendi Euroopa Rahvapartei (kristlikud demokraadid) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni (edaspidi „PPE-DE fraktsioon") juurde, lükati tagasi hageja kandidatuur sellele ametikohale ja jäeti tema kaebus rahuldamata (edaspidi „vaidlustatud otsused"), ja teiseks mõista parlamendilt välja kahjuhüvitis.

Õiguslik raamistik

2 Euroopa ühenduste muude teenistujate teenistustingimuste (edaspidi „teenistustingimused") artikkel 2 sätestab:

„Käesolevate teenistustingimuste tähenduses on „ajutised töötajad":

[...]

c) töötajad, kes ei ole Euroopa ühenduste ametnikud ja kes on võetud tööle selleks, et nad abistaksid kas isikut, kes töötab Euroopa ühenduste asutamislepingutes või Euroopa ühenduste ühtse nõukogu ja ühtse komisjoni asutamislepingus ettenähtud ametikohal, või mõne Euroopa ühenduste institutsiooni või organi valitud eesistujat või mõne Euroopa Parlamendi fraktsiooni valitud juhti;

[...]."

3 Teenistustingimuste artikkel 11 sätestab muu hulgas, et Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjade (edaspidi „personalieeskirjad") artikleid 11–26 ametnike õiguste ja kohustuste kohta kohaldatakse analoogia põhjal ajutiste töötajate suhtes ja ajutiste töötajate kohta tehtud individuaalsed otsused avaldatakse personalieeskirjade artikli 25 teises lõigus ettenähtud korras.

4 Ametnike ja teiste teenistujate töölevõtmise ning ametijärgu või teenistuse muutmise sisekõrd, mille parlamendi juhatus võttis vastu 15. märtsil 1989. aastal (edaspidi „15. märtsi 1989. aasta sisemine töökord"), sätestab eriti:

„II jagu. Ajutised töötajad

[...]

Artikkel 8

Ajutised töötajad võetakse fraktsiooni juurde tööle niisuguse *„ad hoc* komitee" ettepanekul, mille valib teenistuslepingute sõlmimiseks pädev asutus ning mille ühe liikme määrab personalikomitee.

Artikkel 9

Fraktsioonide vabade töökohtade teated avaldatakse institutsioonis ja väljaspool seda. Pärast kandidaatide dokumentidega tutvumist koostab *ad hoc* komitee nende

kriteeriumide põhjal, mille fraktsioon on täidetava ametikoha määratlemiseks sisemise töökorra sätete alusel vastu võtnud, nimekirja kandidaatidest, kes vastavad vaba ametikoha teates ettenähtud tingimustele. See nimekiri esitatakse teenistuslepingute sõlmimiseks pädevale asutusele."

5 Vastavalt PPE-DE fraktsiooni peasekretäri 2000. aasta veebruari dokumendi pealkirjaga „Töötajate töölevõtmise kord" (edaspidi „PPE-DE töötajate töölevõtmise kord") punktidele 5 ja 6:

„5. Konkursikomisjon vastutab töölevõtmise menetluse eest ning komisjon koosneb esimehest, kes tavaliselt on asjaomase teenistuse juht, vähemalt kahest teisest fraktsiooni sekretariaadi liikmest, kelle ametijärk on võrdne ametijärguga või kõrgem ametijärgust, millele nimetatakse kandidaat, fraktsiooni personalikomitee esindajast ja parlamendi personalikomitee esindajast. Konkursikomisjoni esimees vastutab lisades kirjeldatud menetluste täitmise eest. Konkursikomisjon peab vastavalt lisadele koostama kirjalikud ja suulised eksamid ning määrama õnnestumiskünnise, [sobivate kandidaatide] nimekirja lülitatavate kandidaatide arvu ja selle nimekirja kehtivuse.

6. Tavapärase menetluse toimumise kõikidel juhtudel edastab konkursikomisjon fraktsiooni juhatusele konkursi läbinud kandidaatide nimekirja koos saadud punktide arvuga. Kui tuleb täita ainult üks [vaba ametikoht], valib juhatus nimekirjast ühe kandidaadi kolme esimese hulgast. Kui tuleb täita kaks ametikohta, valib eesistuja viie esimese kandidaadi hulgast."

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

6 Vaidluse aluseks olevaid asjaolusid on kirjeldatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 5–16 järgmiselt:

„5 PPE-DE fraktsioon avaldas hollandikeelse ajutise töötaja vaba ametikoha teate parlamendi töölevõtmise teadete kokkuvõttes nr 14/2000, mis hõlmab ajavahemikku 29. mai kuni 14. juuni 2000.

6 Vaba ametikoha teates esitati järgmised tingimused:

„Fraktsiooni ametisse nimetamise pädevusega asutus on otsustanud algatada valimismenetluse hollandikeelse administraatori või abiadministraatori (M/N) ametikoha, palgajärgus A8 või A7/A6 (ajutine töötaja), täitmiseks.

[...]

Tööülesanded:

Kvalifitseeritud ametnik, kes oma vahetu ülemuse järelevalve all viib läbi PPE-DE fraktsiooni tegevuse planeerimist ja hindamist. Need ülesanded eeldavad võimet töötada meeskonna liikmena.

Nõutav kvalifikatsioon ja teadmised:

— ülikooliharidus, mida tõendab diplom, või võrdväärne töökogemus;

— Euroopa Liidu institutsioonilise struktuuri ja selle tegevuse väga hea tundmine;

— suutlikkus täita üldiste juhtnööride alusel kontseptsiooni, analüüsi ja sünteesiga seotud ülesandeid;

— Euroopa Liidu ühe ametliku keele põhjalik valdamine ja mõne muu ametliku keele hea valdamine.

Kvalifikatsiooni erinõuded:

Tööülesannetest tulenevalt on nõutav:

— hollandi keele põhjalik valdamine ja hea saksa, prantsuse või inglise keele valdamine; ühenduste muu keele valdamist arvestatakse samuti;

— Euroopa Liidu institutsioonide struktuuri ja nende tegevuse hea tundmine;

— PPE-DE fraktsiooni tegevuse ja programmi eesmärgi ning ühenduse poliitika tundmine; EL põllumajanduspoliitika tundmine ja/või kutsealane töökogemus selles valdkonnas on eeliseks;

— ametijärguga A7/A6 võetakse teenistusse, kui on tõendatud 2-aastase erialase töökogemuse olemasolu."

7 Teade selle ametikoha kohta avaldati ka mitmes hollandikeelses ajalehes.

8 21. juuni 2000. aasta kirjaga esitas hageja vaidlusalusele ametikohale kandideerimiseks avalduse, mille kättesaamist kinnitati.

9 Hageja osales kirjalikel eksamitel 9. oktoobril 2000 ja seejärel suulistel eksamitel 19. oktoobril 2000.

10 15. märtsi 1989. aasta sisemise töökorra artiklis 8 ette nähtud *ad hoc* komitee, mis tegutseb konkursikomisjonina vastavalt PPE-DE töötajate töölevõtmise

korra punktile 5 (edaspidi „konkursikomisjon"), koostas aruande vaidlusaluse ametikoha täitmise kohta. Aruandes on muu hulgas sedastatud:

„Sobivate kandidaatide nimekirja koostamine

Oma töö tulemusena otsustas konkursikomisjon kanda [sobivate kandidaatide] nimekirja järgmiste kandidaatide nimed:

— Hectors Chantal (83,50 punkti)

— L. (73,50 punkti)

— B. (65,25 punkti)

Vastavalt [15. märtsi 1989. aasta sisemise töökorra] artikli 9 sätetele jääb otsustusõigus Euroopa Rahvapartei ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni ajutiste töötajatega teenistuslepingute sõlmimiseks pädevale asutusele, kes valib asjaomasele ametikohale kandidaadi välja."

11 7. novembril 2000 kohtusid PPE-DE fraktsiooni Hollandi delegatsiooni neli liiget vestluse käigus kolme väljavalitud kandidaadiga.

12 22. novembril 2000 teatas konkursikomisjoni esimees hagejale, et tema nimi on sobivate kandidaatide nimekirjas.

13 Kuna hageja ei saanud töölevõtmise menetluse edasise käigu kohta teavet, siis saatis ta 16. jaanuaril 2001 konkursikomisjoni esimehele kirja.

14 Konkursikomisjoni esimees teatas 31. jaanuari 2001. aasta kirjas, et valituks ostus B. Muu hulgas sisaldas kiri järgmist:

„9. ja 19. oktoobri suuliste ja kirjalike eksamite tulemus oli Teil 83,5 punkti (100 punktist). Seega olete Teie [sobivate kandidaatide] nimekirjas esimesel kohal.

Nagu tavaks, saatis komisjon kolme esimese kandidaadi nimed fraktsiooni juhatusele ja juhatus tegi ülalnimetatud otsuse.

Selgituseks viitan alljärgnevale sättele:

Vastavalt [15. märtsi 1989. aasta sisemise töökorra] artikli 9 sätetele jääb otsustusõigus Euroopa Rahvapartei ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni ajutiste töötajatega teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutusele, kes valib asjaomasele ametikohale kandidaadi välja."

15 11. aprillil 2001 esitas hageja kaebuse B. nimetamist ja hageja kandidatuuri tagasilükkamist käsitlevate otsuste peale. Kaebuses on muu hulgas öeldud:

„31. jaanuari 2001. aasta kirjas teatas [konkursikomisjoni] esimees mulle, et olen sobivaks tunnistatud kandidaatide nimekirja paremusjärjestuses esimesel kohal (83,5 punktiga 100-st), kuid PPE-DE [fraktsioon] nimetas [B.] vabale ametikohale. Seda otsust pole üldse põhjendatud, samuti paremusjärjestuse järgimata jätmist.

Arvan, et kui ametisse nimetav asutus otsustab alustada konkursimenetlust töötaja töölevõtmiseks teatavale ametikohale, isegi kui tegemist on ajutise ametikohaga, on ametisse nimetav asutus Esimese Astme Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt kohustatud arvestama konkursi tulemustega ja ka [konkursikomisjoni] paremusjärjestusega, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel, mis võimaldavad teisiti toimida."

16 PPE-DE fraktsiooni esimees jättis kaebuse 28. mai 2001. aasta kirjaga rahuldamata. Kirjas oli muu hulgas öeldud:

„Ma võtsin arvesse kõik Teie märkused ja arvamused; sellegipoolest viitan personalieeskirjade [artiklile] 30, mis sätestab, et iga konkursi jaoks nimetab ametisse nimetav asutus konkursikomisjoni. Konkursikomisjon koostab sobivate kandidaatide nimekirja ja ametisse nimetava asutuse kohustus on valida sellest nimekirjast kandidaat või kandidaadid, keda nimetada vabadele ametikohtadele. Seega on selge, et [ametisse nimetavalt asutuselt] ei saa nõuda sobivate kandidaatide nimekirja paremusjärjestusest kinnipidamist.

Sellest tulenevalt palun mõistke, et Teie kaebus on alusetu ja see jäetakse rahuldamata."

Hagi Esimese Astme Kohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

7 6. augustil 2001 Esimese Astme Kohtule esitatud hagis palus C. Hectors vaidlustatud otsus tühistada.

8 Tühistamishagis tugines hageja vorminõudeid puudutavale väitele seoses põhjendamiskohustuse rikkumisega ja neljale sisulist põhjendatust puudutavale väitele seoses esiteks ilmse hindamisvea, õigusliku vea, teenistushuvidega arvestamata jätmise ja teenistustingimuste artikli 12 rikkumisega, teiseks personalieeskirjade artiklite 29 ja 30, vaba ametikoha teate ja *patere legem quam ipse fecisti* (enda poolt kehtestatud seaduste täitmine) põhimõtte rikkumisega, kolmandaks naiste ja meeste võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisega ja neljandaks ametnike huvidega arvestamise kohustuse rikkumisega. Muu hulgas väitis hageja, et nende rikkumiste tulemusena tekkis tal materiaalne ja moraalne kahju ning nende rikkumiste tõttu on tal õigus saada hüvitist.

9 Esimese Astme Kohus pidas kõiki hageja esitatud väiteid põhjendamatuteks ja jättis vaidlustatud kohtuotsusega tema hagi tervikuna rahuldamata.

10 Põhjendamiskohustuse rikkumist käsitleva väite osas leidis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 35–46, et hageja kandidatuuri tagasilükkamist põhjendati piisavalt, kuna teda informeeriti ametisse nimetamise menetluse etappidest ja seega selle menetluse seaduslikkust määratlevatest tingimustest. Esimese Astme Kohus leidis, et otsus B. nimetamise kohta, mis ei nõudnud lisaks esimeses otsuses sisalduvale mingeid erilisi põhjendusi, oli piisavalt põhjendatud.

11 Et sellistele järeldustele tulla, märkis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 36 ja 37 esiteks seda, et mitme kandidaadi vahel valides on lepinguid sõlmiv asutus kohustatud esitama põhjendused vähemalt juhul, kui ta jätab rahuldamata sellise kandidaadi kaebuse, kes ei osutunud valituks (Esimese Astme Kohtu 3. märtsi 1993. aasta otsus kohtuasjas T-25/92: Vela Palacios *v.* majandus- ja sotsiaalkomitee, EKL 1993, lk II-201, punkt 22, ja 26. jaanuari 1995. aasta otsus kohtuasjas T-60/94: Pierrat *v.* Euroopa Ühenduste Kohus, EKL AT 1995, lk I-A-23 ja II-77), ja et põhjendamiskohustuse ulatus tuleb määratleda iga juhtumi puhul sõltuvalt selle asjaoludest.

12 Seejärel märkis Esimese Astme Kohus ühelt poolt, et vastavalt PPE-DE töötajate töölevõtmise korra punktile 6 juhul, kui tegemist on ühe vaba ametikohaga, valib fraktsiooni juhatus kui lepinguid sõlmiv asutus ühe nende kolme esimese kandidaadi hulgast, kes on sobivate kandidaatide nimekirjas, mille koostab ettepanekute tegemise eest vastutav konkursikomisjon. Teiselt poolt jõudis Esimese Astme Kohus järeldusele, et kui parlamendi fraktsioon võtab vastavalt teenistustingimuste artikli 2 punktile c tööle ajutise töötaja, on selle eelduseks vastastikune usaldus.

13 Esimese Astme Kohus järeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 41–45, et parlamendi fraktsiooni ajutise töötaja vaba ametikoha puhul, mille täitmisel on fraktsiooni juhatus täiesti vaba sobivate kandidaatide nimekirjast ühe kandidaadi väljavalimisel, peavad põhjendused hõlmama üksnes nende tingimuste täitmist, mis ametisse nimetamise menetluse õiguspärasusele on seatud. Esimese Astme Kohtu arvates oli selline teave hagejale õigesti edastatud esiteks konkursikomisjoni esimehe 31. jaanuari 2001. aasta kirjaga ja seejärel PPE-DE fraktsiooni esimehe 28. mai 2001. aasta kirjaga, mis jättis tema kaebuse rahuldamata.

14 Hageja teise väite kohta on Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 65–78 sedastanud, et PPE-DE fraktsiooni juhatus kui lepinguid sõlmiv asutus ei ole teinud ilmset hindamisviga, kui ta ei teinud otsust mitte hageja, vaid B. kandidatuuri kasuks, ega ole rikkunud teenistushuve ega ka teenistustingimuste artikli 12 lõiget 1.

15 Märkinud, et lepinguid sõlmival asutusel on ajutisi töötajaid tööle võttes isegi suurem kaalutlusõigus kui ametisse nimetaval asutusel, kellel pole kohustust järgida sobivate kandidaatide nimekirja paremusjärjestust, on Esimese Astme Kohus jõudnud järeldusele, et fraktsiooni juhatusel oli õigus töölevõetavate kandidaatide vaba valiku raames võtta eriti arvesse asjaomasele ametikohale sobivaks peetud kandidaatide erialast töökogemust.

16 Esimese Astme Kohus on seega järeldanud, et lepinguid sõlmiv asutus ei ole ületanud oma laia kaalutlusõigust, kui ta otsustas, et B-l on piisavalt töökogemust Euroopa küsimustes ja tal on hagejast suurem erialane töökogemus ühise põllumajanduspoliitika valdkonnas, kuigi hageja oli saanud kirjalikes eksamites kõrgemaid punkte.

17 Esimese Astme Kohus lükkas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 93–107 tagasi ka hageja kolmanda väite.

18 Personalieeskirjade artiklite 29 ja 30 väidetava rikkumise osas jõudis kohus järeldusele, et ajutiste töötajate töölevõtmise kord oli reguleeritud vaid teenistustingimuste asjaomastes sätetes ja parlamendi sisemise töökorra rakendussätetes, mitte ametnike töölevõtmist käsitlevates personalieeskirjade sätetes.

19 Esimese Astme Kohtu arvates asjaolu, et nii otsus kaebuse rahuldamata jätmise kohta kui ka parlamendi presidendi 14. juuni 2001. aasta kiri komisjoni presidendile fraktsioonide ajutiste töötajate töölevõtmise korra kohta, osundavad vastavalt personalieeskirjade artiklile 30 ja „ametnike töölevõtmise suhtes kehtestatud

sarnaste kordade kohaselt" ajutiste töötajate töölevõtmisele, ei võimalda pidada tuvastatuks, et ajutiste töötajate suhtes kohaldataks personalieeskirjade asjaomaseid sätteid.

20 Seoses Hollandi delegatsiooni liikmete ja sobivate kandidaatide nimekirjas olevate kandidaatide vaheliste vestlustega, mis olid hageja arvates vastuolus kehtestatud sätetega, aga ka parlamendi sisemise töökorra rakendussätetega, jõudis Esimese Astme Kohus järeldusele, et lepinguid sõlmival asutusel oli õigus selliseid vestlusi korraldada.

21 Esimese Astme Kohus on tegelikult järeldanud, et see õigus, mida ei ole sätestatud 15. märtsi 1989. aasta sisemise töökorra sätetes ega ka PPE-DE töötajate töölevõtmise korras, tuleneb lepinguid sõlmiva asutuse väga laiast kaalutlusõigusest konkursimenetluse läbiviimiseks ja selle juhtimiseks üksikasjalike reeglite valikul. Selline õigus on kooskõlas vastastikuse usalduse nõudega parlamendi fraktsiooni poolt ajutise töötaja töölevõtmisel teenistustingimuste artikli 2 lõike c alusel ning ei saa rikkuda ametnike töölevõtmisega seonduvaid personalieeskirjade sätteid, kuna neid ei kohaldata ajutiste töötajate suhtes.

22 Lisaks sellele, mis puutub fraktsiooni juhatuse poolt kandidaatide kvalifikatsiooni väidetavalt puudulikku võrdlevasse uurimisse, on Esimese Astme Kohus sedastanud, et arvestades parlamendi väiteid, mille kohaselt lepinguid sõlmiv asutus on oma otsuse vastu võtnud konkursikomisjoni koostatud toimikute, kandideerimisavaldustele lisatud dokumentide ja Hollandi delegatsiooni soovituste alusel, ning seda, et hageja ei esitanud oma argumente toetavaid tõendeid ja viiteid, ei saa asuda seisukohale, et lepinguid sõlmiv asutus piirdus vaid asjaomase delegatsiooni ettepaneku kinnitamisega ega viinud läbi võrdlevat uuringut.

23 Lõpuks sedastas Esimese Astme Kohus, et asjaolud, millele hageja tugineb seoses vestlusega, mis toimus riigi delegatsiooniga, nimelt personalikomitee liikme puudumine vestluselt või asjaolu, et vestluse lõpus ei koostatud ametlikku protokolli või põhjendatud aruannet, olid samuti osa lepinguid sõlmiva asutuse vabast valikust — määratleda konkursimenetluse läbiviimise ja juhtimise jaoks üksikasjalikud reeglid. Esimese Astme Kohtu arvates ei olnud tegemist oluliste nõuetega, mis oleksid otsustavalt mõjutanud töölevõtmise menetluse kulgu.

24 Seoses neljanda väitega meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise kohta leidis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 117–125, et hageja ei suutnud esitada ühtegi oletust otsese või kaudse diskrimineerimise kohta, mistõttu kostja ei pea tõendama, et meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtet ei rikutud. Diskrimineerimist ei saa eeldada ainult sellise C. Hectorsi esitatud asjaolu tõttu, et ta oli asjaomaste sündmuste ajal kuuendat kuud rase, millest Hollandi delegatsioon oli teadlik.

25 Muu hulgas leidis Esimese Astme Kohus, et lepinguid sõlmiv asutus ei rikkunud meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna ta ei teinud B. ametisse nimetamisel olulist hindamisviga.

26 Hageja viienda väite kohta on Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 131–135 leidnud, et lepinguid sõlmiv asutus ei rikkunud ametnike huvidega arvestamise kohustust. Ta märkis, et selle kohustuse võimalikud piirid ei saa takistada juhtkonda võtta meetmeid teenistuse huvides vajalikeks peetavate ametnike ja teenistujate töölevõtmiseks.

27 Esimese Astme Kohus järeldas, et arvestades lepinguid sõlmiva asutuse suurt kaalutlusõigust teenistushuvi hindamisel ajutiste töötajate töölevõtmise puhul, peaks ta kontrollimine piirduma küsimusega, kas asutus on toiminud mõistlikkuse piires ja ei ole oma kaalutlusõigust oluliselt ekslikult kasutanud. Kuna parlament ei ole C. Hectorsi ametikohale nimetamata jätmisel oluliselt eksinud, oli B. ametikohale nimetamine teenistuse huvides, kuna hageja huvid ei saa kaaluda üles teenistuse huve.

28 Viimasena jättis Esimese Astme Kohus rahuldamata kahju hüvitamise nõude. Kohtu sõnul tulenes see tühistamisnõude uurimisest, sest hageja ei olnud tõendanud lepinguid sõlmiva asutuse väidetavaid rikkumisi.

Poolte nõuded

29 Hageja apellatsioonkaebuses palutakse esiteks tühistada vaidlustatud kohtuotsus ja teiseks nõutakse parlamendilt kahju hüvitamist 60 554,70 euro suuruses summas, mida võidakse suurendada, ja samuti Esimese Astme Kohtus ja apellatsioonimenetluses tekkinud kohtukulude hüvitamist.

30 Parlament palub jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

Apellatsioonkaebus

31 Oma apellatsioonkaebuse toetuseks esitab hageja sisuliselt neli väidet, mis tulenevad esiteks seaduslikkuse ja õiguskindluse põhimõtte rikkumisest ning menetlusveast, teiseks põhjendamiskohustuse rikkumisest, kolmandaks teenistustingimuste artikli 12 ja teenistushuvide kontseptsiooni järgimata jätmisest, neljandaks meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisest.

Põhjendamiskohustuse rikkumisest tulenev väide

Poolte argumendid

32 Hageja arvustab Esimese Astme Kohut, et ta ei ole lepinguid sõlmivat asutust karistanud põhjendamiskohustuse rikkumise eest. See asutus on kohustatud oma otsust eriti põhjendama, kui see kaldub kõrvale järjestusest, mille konkursikomisjon on koostanud ajutise töötaja ametikohale sobivate kandidaatide nimekirjas.

33 Hageja väidab, et selline kohustus tuleneb selgelt kohtupraktikast, eriti 9. juuli 1987. aasta otsusest liidetud kohtuasjades 44/85, 77/85, 294/85 ja 295/85: Hochbaum ja Rawes *v.* komisjon, EKL 1987, lk 3259, ja eespool viidatud kohtuotsustest Pierrat *v.* Euroopa Kohus (punktid 38 ja 39) ning 20. veebruari 2002. aasta otsusest kohtuasjas T-117/01: Roman Parra *v.* komisjon, EKL AT 2002, lk I-A-27 ja II-121, punkt 31. Selline kohtupraktika nõuab lepinguid sõlmivalt asutuselt eriliste põhjenduste esitamist, mis jäävad üldiste põhjenduste esitamise raamest või menetluse nõuetele vastavuse viitest väljapoole. Seega oleks hageja

juhtumi korral, kes avaldas oma kaebuses, et ta oli sobivate kandidaatide nimekirjas esimesel kohal ja ametikohale nimetatud kandidaat oli selles nimekirjas temast madalamal kohal, pidanud lepinguid sõlmiv asutus oma otsust eriliselt põhjendama.

34 Hageja väidab, et vajadus töölevõetava ajutise töötaja ja rahvusliku fraktsiooni liikmete vahelise vastastikuse usalduse järele ei mõjuta lepinguid sõlmiva asutuse kohustust eriliste põhjenduste esitamiseks.

35 Parlament väidab, et eespool viidatud kohtuotsused Hochbaum ja Rawes *v.* komisjon ning Pierrat *v.* Euroopa Kohus ei puutu asjasse, kuna need hõlmavad erinevaid olukordi — esimene käsitleb edutamismenetlust, mille muutsid ebaseaduslikuks mitmed menetlusalased eksimused ja teine käsitleb ametisse nimetava asutuse otsust ühe isiku töölevõtmiseks, kui nimetatud isik puudus sobivate kandidaatide nimekirjast.

36 Seevastu käesolevas kohtuvaidluses sätestab PPE-DE fraktsiooni sisemine töökord selgesti, et lepinguid sõlmiv asutus võib valida sobivate kandidaatide nimekirjast ühe kandidaadi kolme esimese kandidaadi hulgast, mistõttu vastuvõetud otsuse põhjendamiseks käesoleval juhul võiks viidata üksnes ametisse nimetamise menetlust reguleerivate sätete täitmisele, nagu vaidlustatud kohtuotsus õigesti sedastas.

37 Muu hulgas leiab parlament, et kaebusele antud vastuses ebapiisavaks jäänud põhjendamise võib heastada kohtuvaidluse käigus. Parlament väitis Esimese Astme Kohtule, et põhjuseks, miks B. vastavale ametikohale nimetati, oli tema suurem töökogemus põllumajandusvaldkonnas.

Kohtu hinnang

38 Vastavalt teenistustingimuste artikli 11 kolmandale lõigule avaldatakse ajutiste töötajate kohta tehtud individuaalsed otsused personalieeskirjade artikli 25 teises lõigus ettenähtud korras, mille kohaselt „[i]gast käesolevate personalieeskirjade kohaselt tehtud individuaalsest otsusest teatatakse kohe kirjalikult asjaomasele töötajale. Igas ametniku kahjuks tehtud otsuses peab sisalduma põhjendus".

39 Personalieeskirjade artikli 25 teises lõigus kehtestatud põhjendamiskohustus ja kaebuse kohta vastuvõetud otsuste puhul artikli 90 lõike 2 teises taandes kehtestatud kohustus on mõeldud ühelt poolt asjaomasele isikule piisavate üksikasjade esitamiseks, et ta saaks hinnata, kas otsus oli piisavalt põhjendatud, ja anda talle võimalus esitada hagi selle seaduslikkuse vaidlustamiseks ning teiselt poolt võimaldada kohtul teostada oma järelevalvet (vt eriti 26. novembri 1981. aasta otsus kohtuasjas 195/80: Michel *v.* parlament, EKL 1981, lk 2861, punkt 22).

40 Nagu Esimese Astme Kohus on vaidlustatud kohtuotsuse punktides 36 ja 37 õigesti märkinud, on nii lepinguid sõlmiv asutus kui ka ametisse nimetav asutus kohustatud põhjendama vähemalt tagasilükatud kandidaadi kaebuse tagasilükkamise staadiumis, mille ta esitas otsuse peale, millega lükatakse tema kandidatuur tagasi ja/või nimetatakse teine kandidaat (vt eriti ühe ametniku kandidatuuri tagasilükkamist käsitlev 9. detsembri 1993. aasta otsus kohtuasjas C-115/92 P: parlament *v.* Volger, EKL 1993, lk I-6549, punkt 22). Selle kohustuse ulatust peaks hindama iga juhtumi konkreetsete asjaolude põhjal (13. detsembri 1989. aasta otsus kohtuasjas C-169/88: Prelle *v.* komisjon, EKL 1989, lk 4335, punkt 9).

41 Esimese Astme Kohus on vaidlustatud kohtuotsuses sedastanud, et lepinguid sõlmiv asutus võib oma otsuse põhjendamisel piirduda viitamisega nende seaduslike tingimuste täitmisele, mis on eelduseks ametisse nimetamise menetluse õiguspära-

susele, sest tal on vabadus valida üks kandidaat sobivate kandidaatide nimekirjast. Selliselt kohaldas Esimese Astme Kohus varjatult selle juhtumi suhtes edutamismenetlust puudutavat kohtupraktikat, mille kohaselt juhul, kui edutamine toimub valiku kaudu, piisab kaebuse rahuldamata jätmise põhjendamisel viitest personalieeskirjade sätetele, mis on eelduseks menetluse õiguspärasusele (vt eespool viidatud kohtuotsus Vela Palacios *v.* majandus- ja sotsiaalkomitee, punkt 22, ja kohtuotsus Roman Parra *v.* komisjon, punkt 27).

42 Käesoleval juhul põhineb ajutise töötaja töölevõtmise menetlus lepinguid sõlmivale asutusele kuuluval otsustusvabadusel vastavalt PPE-DE töötajate töölevõtmise korra punktis 6 sisalduvale PPE-DE fraktsiooni sisemisele töökorrale. Seda ei saa siiski samastada põhjendamiskohustusega ametnike edutamismenetluses, mis on sätestatud personalieeskirjade artiklis 45 ja toimub eranditult valiku kaudu.

43 Tegelikult koosneb ajutise töötaja konkursimenetlus, nagu on sätestatud PPE-DE fraktsiooni sisemises töökorras, kandidaatide esialgsest väljavalimisest, kui neid kutsutakse osalema suulistel ja kirjalikel eksamitel, konkursikomisjoni poolt eksami tulemuste alusel sobivate kandidaatide nimekirja koostamisest ja seejärel lepinguid sõlmiva asutuse poolt kandidaatide toimikute ja konkursikomisjoni nimekirja võrdlevast uurimisest.

44 Lepinguid sõlmiva asutuse otsus, mis põhineb üldjoontes olemuselt subjektiivsel võrdleval hinnangul, põhineb ka objektiivsetel andmetel, peamiselt kandidaatide toimikute võrdlemisel vaba ametikoha teates avaldatud kvalifikatsiooninõuetega ja eksami tulemustele tugineva konkursikomisjoni ettepanekuga arvestamisel.

45 Lepinguid sõlmivale asutusele oli seega kättesaadav konkursikomisjoni arvamus, mis käsitles kandidaatide võimeid seoses nõutava kvalifikatsiooniga ja mille eesmärk oli anda lepinguid sõlmivale asutusele alus kandidaatide omaduste võrdlemiseks, sest see kuulus tegurite hulka, millest lepinguid sõlmiv asutus kandidaatide hindamisel lähtus.

46 Kuna lepinguid sõlmiva asutuse otsus kaldus kõrvale konkursikomisjoni arvamusest ja seetõttu kvalifikatsioonieksamite tulemustel põhinevast paremusjärjestusest, millest oli hagejale teatatud, siis üldised põhjendused või viited lihtsalt töölevõtmise menetluse õiguspärasusele ei võimaldanud hagejal kindlaks teha põhjusi, miks ta oli kõrvale jäetud.

47 Käesoleval juhul oleks hageja kaebusele vastamisel eriline põhjendamine olnud seda enam õigustatud, et ta oli osalenud personaalsel vestlusel, mida polnud esialgu ette nähtud, ta ei olnud saanud töölevõtmise menetluse tulemuste kohta teavet enne oma taotluse esitamist ja ta oli viidanud oma 11. aprilli 2001. aasta kaebuses sobivate kandidaatide nimekirjas sisalduvale ja selle paremusjärjestusele.

48 Esimese Astme Kohtu sedastatud asjaoludest tuleneb, et ühelt poolt konkursikomisjoni esimehe 31. jaanuari 2001. aasta vastuses hageja 16. jaanuari 2001. aasta kirjale anti hagejale üksnes teada menetlusest, mida lepinguid sõlmiv asutus valiku tegemiseks järgis. Teiselt poolt piirduti hageja kaebuse rahuldamata jätnud PPE-DE fraktsiooni esimehe 28. mai 2001. aasta kirjas järgitud ametisse nimetamise menetluse etappide märkimisega.

49 Seega vaidlusele eelnenud menetluses ei saanud hageja oma juhtumi kohta mingisugust erilist teavet, vaid üksnes üldist teavet järgitud menetluse kohta.

50 Kuna lepinguid sõlmiv asutus, analoogiliselt ametisse nimetava asutusega, ei saa enne kohtumenetluse algust põhjendamiskohustuse täitmata jätmist kohtule esitatud selgitustega heastada (vt 7. veebruari 1990. aasta otsus kohtuasjas C-343/87: Culin *v.* komisjon, EKL 1990, lk I-225, punkt 15), tuleb sedastada, et lepinguid sõlmiv asutus on rikkunud oma põhjendamiskohustust.

51 Seega on Esimese Astme Kohus teinud õigusliku vea, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 41 järeldas, et hageja ametisse nimetamata jätmise kohta tehtud otsuse põhjendustes võiks viidata üksnes kohaldamisele kuuluvate seaduslike nõuete täitmisele, ja otsustas seega kohtuotsuse punktis 46, et otsus oli piisavalt põhjendatud. Seetõttu peab vaidlustatud kohtuotsuse tühistama, ilma et oleks vajadust uurida hageja apellatsioonkaebuse teisi aluseid.

Sisu

52 Kuna menetlusstaadium lubab, siis vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artiklile 61 võib teha lõpliku kohtuotsuse hageja poolt esitatud nõuete suhtes vaidlustatud otsuste tühistamise ja parlamendilt kahjuhüvitise väljamõistmise kohta.

Vaidlustatud otsuste tühistamist puudutavad nõuded

53 Arvestades eespool kirjeldatud arutlust, tuleb sedastada, et lepinguid sõlmiv asutus rikkus oma otsustes põhjendamiskohustust, sest lepinguid sõlmiva asutuse vastus hageja kaebusele ei sisaldanud üldse põhjendusi.

54 Järelikult tuleb nõustuda hageja väitega põhjendamiskohustuse rikkumise kohta. Seega tuleb hageja kaebuse tagasi lükanud otsus tühistada, mille tulemusena tuleb tühistada ka teised vaidlustatud otsused, ilma et oleks vajalik uurida teisi apellatsioonkaebuse aluseid.

Kahju hüvitamise nõuded

Poolte argumendid

55 Hageja väidab, et tal tekkis rikkumiste tulemusena materiaalne ja moraalne kahju, mis õigustab kahju hüvitamist. Materiaalne kahju seisneb asjaolus, et hagejale ei võimaldatud asuda tööle avalikku teenistusse, kuigi lepinguid sõlmival asutusel polnud muud valikut, kui nimetada üksnes teda. Seetõttu on ta kaotanud igasugused õigused ja hüved, mis on seotud tööga ühenduse avalikus teenistuses. Kuigi täiesti nõustudes asjaoluga, et sobivate kandidaatide nimekirjas olemisega ei kaasne automaatselt ametikohale nimetamist, kinnitas ta veel kord, et arvestades isiklikku olukorda, ei oleks võinud tema kandidatuuri tagasi lükata.

56 Moraalse kahju osas leiab hageja, et see tuleneb ametisse nimetamise menetluse täielikust läbipaistmatusest. Kuigi parlament keeldus teatamast töölevõtmise menetluse raames vastu võetud otsustest ja tema kandidatuuri tagasilükkamisest, ei vastanud lepinguid sõlmiv asutus omalt poolt hageja kaebusele, mistõttu ta oli sunnitud esitama hagi Esimese Astme Kohtule.

57 Oma 10. detsembri 2001. aasta vastuses Esimese Astme Kohtule esitas hageja materiaalse kahju hüvitamise nõude, mille suurus vastab töötasule, mida ta oleks valituks osutumise korral saanud, mis on 5055,47 eurot (igakuine töötasu) × 10 (sest B. on töötanud alates veebruarist 2001), millele tuleb lisada ühe kuu töötasu. Moraalse kahju hüvitisena nõuab hageja 10 000 eurot.

58 Parlament väidab, et hagejal ei ole õigust kahju hüvitamisele. Lepinguid sõlmiv asutus ei ole toime pannud ühtegi rikkumist ja on käsitletavat otsust piisavalt põhjendanud ning põhjendusi täiendati menetluse jooksul Esimese Astme Kohtus.

59 Teise võimalusena viitab parlament Esimese Astme Kohtu praktikale, mille kohaselt otsuse tühistamist peetakse kahju eest piisavaks hüvituseks (Esimese Astme Kohtu 21. märtsi 1996. aasta otsus kohtuasjas T-376/94: Otten *v.* komisjon, EKL AT 1996, lk I-A-129 ja II-401, punkt 55, ja 5. detsembri 2000. aasta otsus kohtuasjas T-136/98: Campogrande *v.* komisjon, EKL AT 2000, lk I-A-267 ja II-1225, punkt 68).

60 Samuti väidab parlament, et hageja arvutas materiaalset kahju alles oma repliigis, mis on vastuolus Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 44 lõikega 1, kuna ta oleks võinud seda teha hagi esitamisel ja ta ei ole viidanud selle tegemata jätmise õigustuseks ühelegi erilisele asjaolule. Seoses sellega viitab ta 20. septembri 1990. aasta otsusele kohtuasjas T-37/89: Hanning *v.* parlament (EKL 1990, lk II-463, punkt 82).

Kohtu hinnang

61 Ühelt poolt tuleb moraalse kahju osas, mis tekib vaidlustatud otsuste põhjendamata jätmisest, sedastada, et selle otsuse tühistamine on iseenesest piisav hüvitus hagejale käesoleval juhul tekkinud kahju eest. Seetõttu tuleb jätta kahju hüvitamise nõue rahuldamata (vt selle kohta eespool viidatud otsus kohtuasjas Hochbaum & Rawes *v.* komisjon, punkt 22).

62 Teiselt poolt tuleb materiaalse kahju osas märkida, et hageja ei ole oma hagis täpsustanud tekkinud kahju ulatust, vaid on teinud seda üksnes oma repliigis. Seega ei ole ta täitnud Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 nõudeid. Euroopa Kohus on nõustunud, et teatavatel erilisteljuhtumitel, kui väidetava kahju suurust on

raske arvutada, ei ole hagis kahju ulatuse täpsustamine ega nõutava hüvituse suuruse määratlemine hädavajalik (vt eelkõige 14. mai 1975. aasta otsus kohtuasjas 74/74: CNTA *v.* komisjon, EKL 1975, lk 533, ja 28. märtsi 1979. aasta otsus kohtuasjas 90/78: Granaria *v.* nõukogu ja komisjon, EKL 1979, lk 1081, 1090). Sellegipoolest ei ole hageja käesolevas kohtuvaidluses tõendanud ega isegi väitnud sellise erilise asjaolu esinemist, mis õigustaks hagis kahju suuruse määratlemata jätmist. Seetõttu on materiaalse kahju hüvitamise nõue vastuvõetamatu ja tuleb jätta rahuldamata.

63 Sellest tulenevalt ei saa kahju hüvitamise nõuetega nõustuda.

Kulud

64 Kodukorra artikli 122 esimene lõik sätestab, et kui apellatsioonkaebus on põhjendatud ja Euroopa Kohus teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse, otsustab ta kohtukulude jaotuse. Vastavalt kodukorra artikli 69 lõikele 2, mida kodukorra artikli 118 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on parlamendilt kohtukulude hüvitamist nõudnud ja viimane on olulisel määral kohtuvaidluse kaotanud, välja arvatud osas, mis puudutab kahju hüvitamise nõude rahuldamata jätmist, tuleb kohtukulud jätta parlamendi kanda koos kõigi C. Hectorsil Euroopa Kohtus tekkinud kohtukuludega ja poolega hageja Esimese Astme Kohtus tekkinud kohtukuludest.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. **Tühistada Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 23. jaanuari 2003. aasta otsus kohtuasjas T-181/01: Hectors *v.* parlament.**

2. **Tühistada teenistuslepingute sõlmimiseks pädeva asutuse otsused, millega B. nimetati hollandi keele administraatoriks Euroopa Parlamendi Euroopa Rahvapartei (kristlikud demokraadid) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni juurde, lükati tagasi C. Hectorsi kandidatuur sellele ametikohale ja jäeti tema kaebus rahuldamata.**

3. **Apellatsioonkaebus jätta ülejäänud osas rahuldamata.**

4. **Mõista Euroopa Parlamendilt välja apellatsioonimenetluse kohtukulud ja Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtus parlamendil tekkinud kulud koos poolega C. Hectorsil tekkinud kuludest.**

Allkirjad